

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 21-08-2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Garncarz

Protokolant: Ewa Trawińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21-08-2018 r. we W.

sprawy z powództwa G. R.

przeciwko (...) Sp. z o.o. we W.

o należności związane z podróżą służbową

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. orzeka, że nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 stycznia 2015 r. (prezentata Biura Podawczego tut. Sądu) powód G. R. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. kwoty 47 390 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zaległego wynagrodzenia z tytułu delegacji zagranicznych za okres od dnia stycznia 2012 r. do czerwca 2014 r., oraz o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesowych (k. 2 – 3).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 1 października 2011 r. nawiązał ze stroną pozwaną stosunek pracy, zatrudniając się na stanowisku kierowcy międzynarodowego. Umowa o pracę uległa rozwiązaniu w dniu 2 sierpnia 2014 r. Świadczenie przez powoda pracy polegało na dostarczaniu towaru we wskazane przez pracodawcę miejsca. W okresie zatrudnienia powód był kilkaset razy oddelegowywany w podróże zagraniczne, poza siedzibę pracodawcy. Przysługujące powodowi z tego tytułu należności były wypłacane przez pracodawcę w wysokości niższej od wartości diet wynikającej z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakazał stronie pozwanej, żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaciła na rzecz powoda kwotę 47 390 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty, ponadto nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę 593 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód jest zwolniony z mocy ustawy, albo wnieść w tymże terminie sprzeciw (k. 160).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, oraz kwoty 17 zł tytułem poniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 164 – 169).

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, że regulacje dotyczące należności wynikających z podróży służbowej w przypadku niepublicznych jednostek sfery budżetowej nie muszą odpowiadać uregulowaniom rozporządzeń wydanych w oparciu o normę kompetencyjną z art. 77⁵ § 2 k.p. Pracodawca niebędący jednostką państwowej i samorządowej sfery budżetowej może w regulaminie wynagradzania kształtować należności z tytułu podróży służbowej w sposób odmienny od zasad przewidzianych dla pracowników sfery budżetowej. Dopiero gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa powyżej, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w art. 77⁵ § 2 k.p. Dieta z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju przyjęta w regulaminie wynagradzania obowiązującym u prywatnego pracodawcy nie może jedynie być niższa niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, ustalona w rozporządzeniu.

Aneksem z dnia 17 sierpnia 2010 r. do Regulaminu Wynagradzania strona pozwana ustaliła wysokość diety z tytułu podróży zagranicznej w wysokości 50 zł za dobę pobytu poza granicami kraju. Stawka ta obowiązuje od dnia 1 września 2010 r. i jest wyższa niż dieta z tytułu podróży służbowej na terenie kraju. Regulamin Wynagradzania i ustalone w nim stawki diet były znane powodowi od czasu podjęcia przez niego pracy u strony pozwanej. Powód nigdy nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do obowiązujących u pracodawcy regulacji w zakresie rozliczania kosztów podróży.

Strona pozwana podniosła także zarzut przedawnienia roszczeń powoda, zgłaszanych za okres od dnia 2 stycznia 2012 r. do dnia 20 stycznia 2012 r.

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie (k. 234).

Pismem procesowym z dnia 20 lutego 2017 r. (data stempla pocztowego) powód oświadczył, iż cofa powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 35 495,08 zł, podtrzymując w dalszym ciągu żądanie zasądzenia od strony pozwanej kwoty 11 894,92 zł (k. 248). Powód wskazał, że kwota, w zakresie której powództwo zostało cofnięte, stanowi kwotę, której powód domagał się z tytułu ryczałtu za nocleg w wysokości 25 % stawki minimalnej przyjętej w rozporządzeniu z 2013 r., jednak z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 11/15 dalsze domaganie się kwot z tytułu ryczałtu za nocleg byłoby bezzasadne.

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podjął zawieszono postępowanie oraz umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa, tj. co do kwoty 35 495,08 zł (k. 270, 271).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strona pozwana prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.. Przedmiotem prowadzonej przez pozwaną spółkę działalności gospodarczej jest m.in. transport drogowy.

Dowód: Informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców, stan na dzień 10.03.2015 r. (k. 171 – 174)

Powód D. R. pozostawał w zatrudnieniu u strony pozwanej w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 2 sierpnia 2014 r., na podstawie dwóch kolejnych umów o pracę na czas określony – z dnia 1 października 2011 r. i z dnia 1 października 2013 r. Na podstawie zawartych umów powód był zatrudniony na stanowisku kierowcy w transporcie międzynarodowym w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem zasadniczym określonym w umowie o pracę.

Dowód: Umowa o pracę na czas określony z dn. 01.10.2013 r. (k. 4, 5)

Podstawowa informacja określona w art. 29 § 3 k.p. z dn. 01.10.2013 r. (k. 6)

Wyjaśnienia powoda (k. 270v; płyta CD)

U strony pozwanej obowiązuje Regulamin Wynagradzania. Zgodnie z jego treścią obowiązującą od dnia 1 września 2010 r., dieta za podróż służbową poza granice kraju ustalona jest przez pracodawcę w stałej wysokości i wynosi 120 zł (dieta za dobę pobytu poza granicami kraju) (art. 7 § 1 pkt b Regulaminu Wynagradzania). W kwocie, o której mowa wyżej, kierowca ma zapewnioną dietę w wysokości 50 zł oraz ryczałt za nocleg w wysokości 70 zł (art. 7 § 1 pkt c Regulaminu Wynagradzania). Zwrot kosztów noclegu nie przysługuje, jeżeli pracownikowi zapewniono bezpłatny nocleg (art. 7 § 3 Regulaminu Wynagradzania).

Dieta za podróż służbową krajową ustalona została przez pracodawcę w wysokości 120 zł. Dietę tę oblicza się w następujący sposób: za podróż krajową do 8 godzin dieta nie przysługuje, za podróż krajową między 8 a 12 godzin przysługuje 1/2 diety, za podróż krajową powyżej 12 godzin przysługuje 1 dieta. W drugiej lub ostatniej dobie podróży krajowej dietę rozlicza się następująco: za podróż krajową do 8 godzin – 1/2 diety, za podróż krajową powyżej 8 godzin – 1 dieta. Dieta krajowa podlega opodatkowaniu w ten sposób, że kwota 23 zł jest wolna od podatku, a od kwoty 97 zł zostaną pobrane składki na ubezpieczenie społeczne i podatek dochodowy (art. 7 § 1 pkt a Regulaminu Wynagradzania).

Przed rozpoczęciem pracy powód został zapoznany przez pracodawcę z treścią Regulaminu Wynagradzania obowiązującego u pracodawcy. Powód przyjął treść Regulaminu Wynagradzania do wiadomości.

Dowód: Aneks do Regulaminu Wynagradzania z dn. 17.08.2010 r. (k. 176)

Regulamin Wynagradzania pracowników (...) Sp. z o.o. (k. 177 – 180)

Oświadczenie o zapoznaniu się z Regulaminem Wynagradzania z dn. 07.07.2011 r. (k. 175)

W okresie zatrudnienia u strony pozwanej powód odbywał na polecenie pracodawcy podróże służbowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza granicami kraju, głównie na terenie Niemiec i Czech.

W okresie od stycznia 2012 r. do czerwca 2014 r. z tytułu odbytych podróży służbowych (krajowych i zagranicznych) powodowi przysługiwały następujące ilości diet:

- za styczeń 2012 r. – 16,17;
- za luty 2012 r. – 20,50;
- za marzec 2012 r. – 13,50;
- za kwiecień 2012 r. – 19,33;
- za maj 2012 r. – 18,50;
- za czerwiec 2012 r. – 16,33;
- za lipiec 2012 r. – 21,00;
- za sierpień 2012 r. – 14,50;
- za wrzesień 2012 r. – 20,00;
- za październik 2012 r. – 20,50;
- za listopad 2012 r. – 21,83;
- za grudzień 2012 r. – 14,50;

- za styczeń 2013 r. – 18,50;
- za luty 2013 r. – 21,17;
- za marzec 2013 r. – 17,00;
- za kwiecień 2013 r. – 17,83;
- za maj 2013 r. – 12,00;
- za czerwiec 2013 r. – 21,50;
- za lipiec 2013 r. – 27,00;
- za sierpień 2013 r. – 5,33;
- za wrzesień 2013 r. – 18,33;
- za październik 2013 r. – 24,83;
- za listopad 2013 r. – 22,33;
- za grudzień 2013 r. – 6,17;
- za styczeń 2014 r. – 20,00;
- za luty 2014 r. – 23,00;
- za marzec 2014 r. – 21,67;
- za kwiecień 2014 r. – 16,67;
- za maj 2014 r. – 15,33.

Za okres od stycznia 2012 r. do maja 2014 r. strona pozwana tytułem należności za podróże służbowe, przyjmując stawkę w wysokości 120 zł za dobę, winna wypłacić powodowi łączną kwotę 58 783,49 zł netto (63 040 zł brutto), w tym 26 266 zł brutto tytułem diety w rozumieniu przepisów rozporządzenia. Za ten okres strona pozwana naliczyła i wypłaciła powodowi:

- za styczeń 2012 r. – 1 837,09 zł netto (1 940 zł brutto);
- za luty 2012 r. – 2 342,67 zł netto (2 460 zł brutto);
- za marzec 2012 r. – 1 487,26 zł netto (1 620 zł brutto);
- za kwiecień 2012 r. – 2 202,67 zł netto (2 320 zł brutto);
- za maj 2012 r. – 2 102,67 zł netto (2 220 zł brutto);
- za czerwiec 2012 r. – 1 842,67 zł netto (1 960 zł brutto);
- za lipiec 2012 r. – 2 358,42 zł netto (2 520 zł brutto);
- za sierpień 2012 r. – 1 622,67 zł netto (1 740 zł brutto);
- za wrzesień 2012 r. – 2 267,26 zł netto (2 400 zł brutto);

- za październik 2012 r. – 2 284,01 zł netto (2 460 zł brutto);
- za listopad 2012 r. – 2 517,09 zł netto (2 620 zł brutto);
- za grudzień 2012 r. – 1 666,92 zł netto (1 740 zł brutto);
- za styczeń 2013 r. – 2 146,92 zł netto (2 220 zł brutto);
- za luty 2013 r. – 2 378,43 zł netto (2 540 zł brutto);
- za marzec 2013 r. – 1 862,36 zł netto (2 040 zł brutto);
- za kwiecień 2013 r. – 1 967,59 zł netto (2 140 zł brutto);
- za maj 2013 r. – 1 330,69 zł netto (1 440 zł brutto);
- za czerwiec 2013 r. – 2 375,04 zł netto (2 580 zł brutto);
- za lipiec 2013 r. – 2 958,26 zł netto (3 240 zł brutto);
- za sierpień 2013 r. – 612,67 zł netto (640 zł brutto);
- za wrzesień 2013 r. – 2 008,69 zł netto (2 200 zł brutto);
- za październik 2013 r. – 2 725,59 zł netto (2 980 zł brutto);
- za listopad 2013 r. – 2 461,37 zł netto (2 680 zł brutto);
- za grudzień 2013 r. – 685,34 zł netto (740 zł brutto);
- za styczeń 2014 r. – 2 208,69 zł netto (2 400 zł brutto);
- za luty 2014 r. – 2 555,03 zł netto (2 760 zł brutto);
- za marzec 2014 r. – 2 408,71 zł netto (2 600 zł brutto);
- za kwiecień 2014 r. – 1 849,68 zł netto (2 000 zł brutto);
- za maj 2014 r. – 1 717,03 zł netto (1840 zł brutto) – łącznie: 58 783,49 zł netto (63 040 zł brutto).

Dowód: Wyliczenia wjazdów służbowych powoda (k. 7 – 37)

Historia rachunku bankowego powoda (koperta k. 38)

Rachunek kosztów podróży służbowych (k. 39 – 152)

Kopia wykresów aktywności powoda (k. 181 – 214)

Potwierdzenie przelewu (k. 263, 351)

Kopie delegacji służbowych za styczeń 2012 r. (k. 320 – 333)

Zestawienie delegacji za styczeń 2012 r. (k. 308)

Zestawienie list płac za okres od stycznia 2012 r. do maja 2014 r. (k. 309 – 319)

Opinia biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości z maja 2017 r. (k. 275 – 296)

Uzupełniająca opinia biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości z sierpnia 2017 r. (k. 357 – 365)

Druga uzupełniająca opinia biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości z lutego 2018 r. (k. 395 – 398)

Trzecia uzupełniająca opinia biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości z czerwca 2018 r. (k. 423 – 427)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

W niniejszej sprawie powód domagał się ostatecznie zasądzenia od strony pozwanej kwoty 11 894,92 zł wraz z odsetkami tytułem diet za podróże służbowe, jakie powód odbył w okresie od stycznia 2012 r. do maja 2014 r. w ramach wykonywania pracy na rzecz strony pozwanej. Dochodzona przez powoda kwota stanowi różnicę między łączną kwotą diet, jaką powód wyliczył w oparciu o stawki wskazane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, a kwotą diet, jaką wypłacił powodowi pracodawca w oparciu o stawki wskazane w obowiązującym u strony pozwanej Regulaminie Wynagradzania. Strona pozwana wnosila o oddalenie powództwa w całości, podniosła także zarzut przedawnienia roszczeń za okres od dnia 2 stycznia 2012 r. do dnia 20 stycznia 2012 r.

Rozważania w przedmiocie zgłoszonego przez powoda roszczenia należy zacząć od art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. Nr 92, poz. 879), zgodnie z którym podróżą służbową jest każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy: a) przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, lub b) wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, w celu wykonania przewozu drogowego. W art. 4 pkt 4 lit. a cytowanej ustawy mowa o siedzibie pracodawcy, na rzecz którego kierowca wykonuje swoje obowiązki, oraz o innych miejscach prowadzenia działalności przez pracodawcę, w szczególności takich jak filie, przedstawicielstwa i oddziały.

Zgodnie z art. 21a cytowanej ustawy, kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Stosownie do unormowania zawartego w przepisie art. 77⁵ § 3 k.p., warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż państwowa lub samorządowa jednostka sfery budżetowej określa się w układzie zbiorowym pracy lub regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania.

Zgodnie z przepisem art. 77⁵ § 4 k.p. postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju lub poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika zatrudnionego w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej.

W myśl art. 77⁵ § 5 k.p. w przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2. W art. 77⁵ § 2 k.p. przewidziano, że minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków.

Na podstawie upoważnienia zawartego w przepisie art. 77⁵ § 2 k.p., Minister Pracy i Polityki Społecznej wydał w dniu 19 grudnia 2002 r. rozporządzenie w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990) (dalej również jako rozporządzenie z dnia 19 grudnia 2002 r.) oraz rozporządzenie w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991), jak również aktualnie obowiązujące rozporządzenie z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 poz.167) (dalej również jako rozporządzenie z dnia 29 stycznia 2013 r.).

W okresie do końca lutego 2013 r. kwota diety na terenie kraju wynosiła 23 zł (§ 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r.) , zaś w okresie od marca 2013 r. – 30 zł (§ 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2013 r.).

Szczególnego podkreślenia wymaga okoliczność, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r. (II PK 409/15), konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego 24 listopada 2016 r., K 11/15, jest utrata aktualności uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164) w zakresie, w jakim wskazywała ona, że postanowienia zakładowych przepisów prawa pracy regulujących kwestię świadczeń należnych kierowcom zatrudnionym w transporcie międzynarodowym z tytułu podróży służbowych nie mogą przewidywać świadczeń w wysokości niższej niż przewidziane w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ k.p.

Kwestia autonomicznego ustalania przez pracodawcę należności z tytułu służbowej była przedmiotem analizy jeszcze przed pojawieniem się orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 11/15.

W wyroku z dnia 4 października 2005 r. (sygn. akt K 36/03, Legalis) Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepisy upoważniające pracodawców do określenia wysokości należności w regulaminie wynagradzania są zgodne z Konstytucją. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 10 stycznia 2007 r. (sygn. akt III PK 90/06, Legalis) i z dnia 14 maja 2012 r. (sygn. akt II PK 230/11, Legalis), gdzie wskazano, iż odmienna regulacja dotycząca pracowników pracodawców niebędących państwowymi lub samorządowymi jednostkami sfery budżetowej oznacza, że mogą oni uregulować należności pracowników na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową zarówno w sposób korzystniejszy, jak i mniej korzystny dla pracowników od tego, jaki wynika z rozporządzenia ministra właściwego do spraw pracy (z wyjątkiem dotyczącym wysokości diety, która nie może być ustalona na poziomie niższym niż wynikająca z rozporządzeń dieta za podróż służbową na obszarze kraju).

Z powołanych wyżej przepisów oraz poglądów judykatury wynika, że pracodawcy spoza sfery budżetowej mogą ustalać we własnym zakresie warunki wypłacania pracownikom należności z tytułu podróży służbowej. Pracodawcy uprawnieni są do odmiennego regulowania w aktach prawa wewnątrzzakładowego należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową – zarówno w sposób korzystniejszy, jak i mniej korzystny dla pracownika w porównaniu ze stawką przewidzianą w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p. Postanowienia prawa wewnętrznego nie mogą jedynie ustalać diety za dobę podróży na obszarze kraju jak i poza jego granicami na poziomie niższym niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, określona dla pracownika sfery budżetowej w stosownym rozporządzeniu ministra właściwego do spraw pracy.

Za ustalone stanowisko Sądu Najwyższego można więc przyjąć pogląd, że jeżeli należności z tytułu kosztów podróży służbowej kierowców określone są w układzie zbiorowym, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, to nie stosuje się wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p. przepisów o należnościach z tytułu podróży służbowej pracowników sfery budżetowej. Wynika stąd, że określone w tych aktach należności mogą być niższe niż należności przewidziane dla sfery budżetowej. Można tu wskazać na wyroki z dnia 13 sierpnia 2015 r., II PK 241/14, OSNP 2017, nr 7, poz. 80; z dnia 14 lutego 2017 r., I PK 77/16, LEX nr 2258054; z dnia 21 lutego 2017 r., I PK 300/15, LEX nr 2241391; z dnia 9 marca 2017 r., I PK 309/15, LEX nr 2238705; z dnia 30 marca 2017 r., II PK 16/16, LEX nr 2306363; z dnia

28 marca 2017 r., II PK 28/16, niepubl.; z dnia 27 kwietnia 2017 r., I PK 90/16, LEX nr 2278298 i z dnia 30 maja 2017 r., II PK 122/16, niepubl. Pogląd ten – przy przyjęciu, że podróż służbowa kierowcy jest szczególnym rodzajem podróży służbowej – ma oparcie w art. 77⁵ § 3 i 4, które w zakresie kosztów podróży służbowej w sferze pozabudżetowej przyznają pierwszeństwo autonomicznym źródłom prawa pracy i umowie o pracę przed regulacjami dotyczącymi sfery budżetowej (z wyjątkiem diety) (Maniewska, Eliza. Art. 77(5). W: Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy. System Informacji Prawnej LEX, 2018).

Wskazać należy w tym miejscu, iż decydujące znaczenie dla oceny, jakie koszty ponoszone przez pracowników w podróży służbowej rekompensuje przyznane przez pracodawcę w aktach prawa wewnątrzzakładowego świadczenie, ma nie nazwa tego świadczenia, a praktyka, wiedza i dorozumiana zgoda spornych stron (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2016 r., sygn. akt II PK 227/15, Legalis). Ponadto, jeżeli kierowcy zatrudnieni w transporcie międzynarodowym otrzymywali świadczenie nie mniej korzystne niż wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących, to świadczenie nazwane „dieta” może pokrywać wszystkie koszty socjalne, w tym także ryczałt za nocleg (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 maja 2017 r. (sygn. akt I PK 148/16, Legalis). Sposób określenia kosztów należnych kierowcom nie musi szczegółowo odpowiadać poszczególnym rodzajom świadczeń przewidzianych w sferze budżetowej i może być określony w jednej zryczałtowanej kwocie, ale wysokość zwracanych kosztów musi odpowiadać wysokości celowych kosztów poniesionych przez kierowcę. W szczególności nie jest konieczne wyodrębnianie ryczałtu za noclegi.

Podkreślić należy, iż w tej kwestii ukształtowała się już jednolita linia orzecznicza (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2015 r., II PK 241/14, z dnia 15 września 2015 r., II PK 248/14, z dnia 17 listopada 2016 r., II PK 227/15 czy postanowienie z dnia 14 marca 2017 r., II PK 148/16).

Przenosząc powyższe na grunt stanu faktycznego niniejszej sprawy przypomnieć należy, że strona pozwana uregulowała w aktach prawa wewnątrzzakładowego zasady rozliczania należności przysługujących pracownikom, w tym kierowcom, z tytułu odbywanych podróży służbowych.

Na dzień zatrudnienia powoda u strony pozwanej obowiązywał Regulamin Wynagradzania w brzmieniu ustalonym aneksem z dnia 17 sierpnia 2010 r. Zgodnie z jego treścią obowiązującą od dnia 1 września 2010 r., dieta za podróż służbową poza granice kraju ustalona jest przez pracodawcę w stałej wysokości i wynosi 120 zł (dieta za dobę pobytu poza granicami kraju) (art. 7 § 1 pkt b Regulaminu Wynagradzania). W kwocie, o której mowa wyżej, kierowca ma zapewnioną dietę w wysokości 50 zł oraz ryczałt za nocleg w wysokości 70 zł (art. 7 § 1 pkt c Regulaminu Wynagradzania). Zwrot kosztów noclegu nie przysługuje, jeżeli pracownikowi zapewniono bezpłatny nocleg (art. 7 § 3 Regulaminu Wynagradzania).

Dieta za podróż służbową krajową ustalona została przez pracodawcę w wysokości 120 zł. Dietę tę oblicza się w następujący sposób: za podróż krajową do 8 godzin dieta nie przysługuje, za podróż krajową między 8 a 12 godzin przysługuje 1/2 diety, za podróż krajową powyżej 12 godzin przysługuje 1 dieta. W drugiej lub ostatniej dobie podróży krajowej dietę rozlicza się następująco: za podróż krajową do 8 godzin – 1/2 diety, za podróż krajową powyżej 8 godzin – 1 dieta. Dieta krajowa podlega opodatkowaniu w ten sposób, że kwota 23 zł jest wolna od podatku, a od kwoty 97 zł zostaną pobrane składki na ubezpieczenie społeczne i podatek dochodowy (art. 7 § 1 pkt a Regulaminu Wynagradzania).

Określona w Regulaminie Wynagradzania stawka diety w wysokości 50 zł za dobę nie była niższa niż kwota diety na terenie kraju, ustalona w § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. (23 zł) oraz w § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2013 r. (30 zł).

Przed rozpoczęciem pracy powód został zapoznany przez pracodawcę z treścią Regulaminu Wynagradzania obowiązującego u pracodawcy. Powód przyjął treść Regulaminu Wynagradzania do wiadomości.

Z poczynionych przez Sąd ustaleń wynika dalej, że w spornym okresie pozwana spółka dokonywała rozliczeń zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie wynagradzania i wypłacała powodowi świadczenia z tytułu podróży

służbowej, obliczone zgodnie z postanowieniami zakładowego aktu prawnego. Okoliczności tej nie zaprzeczył sam powód, czego dowodzi uzasadnienie pozwu, z którego wynika, że powód domaga się zasądzenia diet w oparciu o przepisy rozporządzenia o należnościach z tytułu podróży służbowych, nie zaś w oparciu o postanowienia Regulaminu Wynagradzania. Okoliczność tę potwierdzają także zaprezentowane przez biegłego z zakresu finansów i rachunkowości wyliczenia, z których wynika, że powód otrzymał od pracodawcy dokładnie taką kwotę należności z tytułu podróży służbowych, jaka była należna jeśli wziąć pod uwagę określone w Regulaminie Wynagradzania stawki i ilość przysługujących powodowi diet.

Treść wewnętrznych przepisów spółki oraz zasady rozliczania kosztów podróży zagranicznych powoda były zatem jasno określone i akceptowane przez strony, o czym świadczy dobitnie fakt, iż powód przepracował w pozwanej spółce blisko 3 lata, i w tym okresie nie zgłaszał pracodawcy swojego niezadowolenia ani z warunków, w jakich świadczy pracę, ani z przyjętych zasad rozliczania.

Na marginesie wskazać należy także, że strona pozwana była uprawniona do ustalenia w Regulaminie wynagradzania kwoty ryczałtu za nocleg na stałym poziomie niezależnie od kraju delegowania pracownika, co mogło prowadzić do sytuacji, w której kwota Regulaminowa byłaby niższa niż 25 % stawki za nocleg w danym kraju, określonej w przepisach wykonawczych. Uprawnienie to znajduje potwierdzenie w cytowanym już orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego (wyrok TK z dnia 4 października 2005 r., sygn. akt K 36/03; wyrok SN z dnia 8 marca 2017 r., sygn. akt II PK 409/15; wyrok SN z dnia 10 stycznia 2007 r., sygn. akt III PK 90/06; wyrok SN z dnia 14 maja 2012 r., sygn. akt II PK 230/11), a także w najnowszej uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2017 r. (sygn. akt III PZP 2/17, Legalis), w której wskazano jednoznacznie, iż ryczałt za nocleg w podróży służbowej kierowcy zatrudnionego w transporcie międzynarodowym może zostać określony w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę (art. 775 § 3 KP) poniżej 25% limitu, o którym mowa w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) oraz w § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. poz. 167).

Podsumowując powyższe rozważania Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa w zakresie dochodzonej tytułem diet za podróże służbowe kwoty. Strona pozwana jako pracodawca niebędący jednostką sfery budżetowej była uprawniona do samodzielnego uregulowania w aktach prawa wewnętrznego wysokości należności, jakie przysługiwały pracownikom z tytułu odbywanych podróży służbowych, co wyłączyło stosowanie w tym zakresie przepisów powszechnie obowiązujących. Należności te pokrywały wszelkie zwiększone koszty utrzymania pracownika za granicą, a więc zarówno koszty żywienia, jak i pozostałe wydatki socjalno – bytowe, w tym ryczałt za nocleg w kabinie pojazdu. Strona pozwana wypłaciła powodowi wszystkie należności w wysokości wynikającej z Regulaminu wynagradzania.

Otrzymywane przez powoda świadczenie w wysokości 120 zł w sytuacji, gdy powód nie ponosił kosztów pobytu za granicą w wysokości wyższej niż otrzymywana od pracodawcy kwota (w tym nie ponosił żadnych kosztów noclegu), było świadczeniem wystarczającym. Przepisy płacowe obowiązujące u strony pozwanej zaspokoili więc należne powodowi świadczenia, które zostały mu wypłacone, wobec czego po stronie powoda nie istnieje uzasadnione roszczenie o wyższe świadczenia z tego tytułu. Powództwo w powyższym zakresie podlegało więc oddaleniu.

Na marginesie Sąd wskazuje, że nie uwzględnił zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia co do roszczeń za okres od dnia 2 stycznia 2012 r. do dnia 20 stycznia 2012 r. Sąd miał na uwadze, że wymagalność należności z tytułu podróży służbowych za wskazany okres, od daty której rozpoczął bieg trzyletni okres przedawnienia, nastąpiła dopiero z dniem 10 lutego 2012 r. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Wynagradzania wynagrodzenie kierowców było bowiem płatne do 10. dnia następnego miesiąca. Wnosząc pozew w dniu 28 stycznia 2015 r. powód przerwał bieg przedawnienia, zaś roszczenia wymagalne w dniu 10 lutego 2015 r. nie były jeszcze przedawnione.

Niezależnie od powyższego, biorąc pod uwagę brak zasadności zgłoszonych w pozwie roszczeń, w **punkcie I sentencji wyroku** Sąd oddalił powództwo.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd działał w oparciu o całokształt zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, tj. o dowody z dokumentów, których wiarygodność i autentyczność nie budziła wątpliwości stron ani Sądu, w szczególności takie jak rozliczenia odbytych przez powoda podróży służbowych oraz obowiązujący Regulamin Wynagradzania, a także, uzupełniająco, w oparciu o wyjaśnienia powoda. Z uwagi na naturę okoliczności spornych, których ocena wymagała posiadania wiadomości specjalnych, Sąd zasięgnął także opinii biegłego z zakresu finansów i rachunkowości.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do zanegowania wyrażonego przez biegłego stanowiska w sprawie. Wydane przez biegłego sądowego opinie (opinia główna oraz trzy opinie uzupełniające) zawierają pełne i jasne uzasadnienie.

Wskazać przy tym należy, że biegli sądowi obowiązani są orzekać zgodnie z wiedzą, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Pole ich orzekania nie jest zatem ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami poza obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłego, jak i jego rzetelności przy wydaniu opinii.

Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

We wciąż aktualnym wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (sygn. akt I PR 148/90, OSP 1991/11/300) Sąd Najwyższy stwierdził, iż Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz – mimo braku wiadomości specjalnych – ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii określonej treści. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania. Opinie (zarówno opinia główna jak i opinie uzupełniające) nie zawierały bowiem rażących błędów rachunkowych, stanowisko biegłego zostało poparte logicznie poprawnym rozumowaniem, zaś w każdej z opinii uzupełniających biegły w sposób szczegółowy odniósł się do zgłaszanych przez stron zastrzeżeń, objaśniając przyjęty tok rozumowania oraz metodologię pracy.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd obciążył powoda częścią kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej, tj. kwotą 450 zł, będącą 1/4 stawki minimalnej określonej w § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349). Sąd odstąpił w powyższym zakresie od stosowania zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.p.c.) na rzecz zasady słuszności (art. 102 k.p.c.), zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje przy tym pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia: 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, Legalis; z dnia 26 stycznia 2012 r. III CZ 10/12, Legalis; z dnia 12 stycznia 2012 r. IV CZ 117/11, Legalis ; z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, Legalis ; z dnia 20 kwietnia 2012 r. III CZ 17/12, Legalis). Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu, według doktryny, zaliczyć należy nie tylko te dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony, ale również związane z samym przebiegiem postępowania. Podstawę do jego zastosowania stanowią więc konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe. Stanowią je zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Przepis art. 102 k.p.c. powinien być zatem zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności.

Nade wszystko natomiast należy podzielić utrwalony pogląd Sądu Najwyższego, że zastosowanie art. 102 k.p.c. i sposób skorzystania z tego przepisu jest suwerennym uprawnieniem Sądu orzekającego i to od jego oceny zależy przesądzenie, że taki szczególny wypadek wystąpił ze względu na okoliczności rozpoznawanej sprawy i uzasadnia odstąpienie w całości albo w części od zasady obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż w ocenie Sądu Rejonowego w przypadku powoda zaszedł wypadek szczególnie uzasadniony. W niniejszej sprawie przeważająca część roszczeń dotyczyła ryczałtu za noclegi dla kierowców. Oddając sprawę pod osąd powód mógł żywić przekonanie, i to nie tylko subiektywne, o zasadności swych żądań skierowanych przeciwko pozwanemu. Sporne roszczenia zostały bowiem zgłoszone po wydaniu przez powiększony skład Sądu Najwyższego uchwały z dnia 12 czerwca 2014 r. (sygn. akt II PZP 1/14, Legalis), w której stwierdzono, że nawet zapewnienie kierowcy noclegu w przystosowanej do tego kabinie samochodu ciężarowego nie zwalnia pracodawcy z ewentualnego wypłacania ryczałtów przewidzianych w przepisach wykonawczych do art. 77 kp. Podjęta przez powiększony skład Sądu Najwyższego uchwała ujednotociła i ugruntowała dotychczasową, niejednokrotnie rozbieżną wykładnię związaną z pojęciem bezpłatnego noclegu, odniosła się także do stawek należnych ryczałtów za noclegi. Co więcej, w kolejnej uchwale, podjętej w dniu 7 października 2014 r. (sygn. akt I PZP 3/14, Legalis) Sąd Najwyższy potwierdził dotychczasową wykładnię w zakresie zwrotu kosztów noclegu, także odbieranego w kabinie samochodu.

Po wydaniu opisanych uchwał linia orzecznicza sądów powszechnych i Sądu Najwyższego była taka, że co do zasady roszczenia kierowców w przedmiocie ryczałtów za noclegi uznawane były za zasadne. Ponadto sądy były w większości zgodne, że pracodawca zobligowany jest do wypłacania stawki ryczałtu za nocleg w wysokości nie niższej niż w przepisach Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W wyroku wydanym przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 11/15 zakwestionowano legalność i konstytucyjność przepisów wskazanych w skardze konstytucyjnej. Swoje roszczenia powód oparł zaś o treść dotychczasowych przepisów i poglądów judykatury, które nie budziły już wątpliwości, w szczególności w kwestii wysokości stawki ryczałtu za nocleg. Przepisy te zostały określone przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjne (z mocą wsteczną obowiązywania) już po chwili wytoczenia powództwa. Co więcej, na dzień wytoczenia przez powoda powództwa w niniejszej sprawie nie mógł oni mieć wiedzy o wniosku złożonym do Trybunału Konstytucyjnego, bowiem ten wniesiony został w dniu 10 lutego 2015 r.

Obecne położenie powoda wynika więc de facto ze zmiany stanu prawnego, a w momencie wytaczania powództwa powód pozostawał w przeświadczeniu o słuszności dochodzonych roszczeń. Należy przy tym podkreślić, że niezwłocznie po zapoznaniu się ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, wyrażonym w wyroku w sprawie K 11/15, powód cofnął wraz ze zrzeczeniem się roszczenia powództwo co do kwoty 35 495,08 zł, podtrzymując w dalszym ciągu żądanie zasądzenia od strony pozwanej kwoty 11 894,92 zł. Powód wskazał, że kwota, w zakresie której powództwo zostało cofnięte, stanowi kwotę, której powód domagał się z tytułu ryczałtu za nocleg w wysokości 25 % stawki minimalnej przyjętej w rozporządzeniu z 2013 r., jednak z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 11/15 dalsze domaganie się kwot z tytułu ryczałtu za nocleg byłoby bezzasadne.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że subiektywne przekonanie strony o zasadności dochodzonych roszczeń zostało uznane za przesłankę uzasadniającą zastosowanie art. 102 k.p.c. nie tylko w orzecznictwie sądów powszechnych (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 9/14, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt V ACa 797/13, Legalis), ale też w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok z dnia 17 listopada 1972 r., sygn. akt I PR 423/72, Legalis).

Cofnięcie powództwa, nawet gdyby Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu w zakresie, w jakim powództwo zostało cofnięte, pozostało jednak bez wpływu na stawkę kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej. Przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu przyjmują bowiem jednolitą stawkę minimalną dla roszczeń, mieszczących się w zakresie od 10 000 zł do 50 000 zł. Podtrzymane przez powoda powództwo przekroczyło zaś kwotę 10 000 zł. Obciążenie powoda całością kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej oznaczałoby więc nałożenia na powoda obowiązku uiszczenia na rzecz strony pozwanej kwoty 1 800 zł.

Sąd wziął przy tym pod uwagę, że powód konsekwentnie popierał powództwo w zakresie należności z tytułu diet, które to roszczenie zostało oddalone. Nie zaszły zatem w ocenie Sądu przesłanki do całkowitego zwolnienia powoda od ponoszenia kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej. Zdaniem Sądu kwota 450 zł z tytułu części kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej nie jest kwotą nadmiernie uciążliwą dla powoda.

Powód wprawdzie złożył do Sądu pismo z dnia 11 lipca 2017 r. (k. 338-340), które zostało odczytane pełnomocnikowi strony pozwanej na rozprawie w dniu 18 lipca 2017 r., w którym to piśmie powód wniósł o nieobciążanie go kosztami w całości, lecz w ocenie Sądu brak jest podstaw do nieobciążania powoda kosztami w całości. Fakt, że powód ma na utrzymaniu małoletnią córkę, a wynagrodzenie powoda w ocenie powoda nie jest wysokie (2.046,33 zł), nie świadczy o tym, aby była podstawa do nieobciążania go kosztami na rzecz strony pozwanej w całości. W ocenie Sądu, status materialny powoda uzasadnia obciążenie go kosztami w kwocie 450 zł, gdyż leży to w jego możliwościach finansowych i nie będzie nadmiernym uszczerbkiem dla niego i jego rodziny.

W **punkcie III sentencji wyroku** nieuiszczonymi kosztami sądowymi w sprawie Sąd obciążył Skarb Państwa, mając na uwadze, że zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c. nie było podstaw do obciążenia tymi kosztami strony pozwanej, jako wygrywającej proces, natomiast powód był zwolniony z obowiązku ich uiszczenia z mocy ustawy.